

Klein, Gabriella B. (ur.), 2007: *Priročnik SPICES. Izobraževalna metoda za medkulturno sporazumevanje v institucionalnih okoljih*. Perugia: Key & Key Communications. 172 str.

Center za slovenščino je od oktobra 2005 do oktobra 2007 sodeloval v projektu SPICES, ki je potekal znotraj evropskega programa Socrates Grundtvig. Grundtvigovi projekti so običajno namenjeni razvoju in izvedbi posebnih oblik izobraževanj za specifične naslovnike v okviru vseživljenjskega učenja. Namen projekta SPICES – to je akronim za angleški naslov projekta *Social promotion of intercultural communication expertise and skills*, ki smo ga v slovenščino prevedli kot Družbena promocija medkulturnih sporazumevalnih strokovnih znanj in spretnosti, – je bil razvoj posebne izobraževalne metode, ki bo v pomoč pri medkulturnem sporazumevanju v institucionalnih okoljih – npr. v različnih uradih, kjer se v medkulturnem dialogu srečujejo uradniki, ponavadi domačini, in njihove stranke, tujci. V projektu je sodelovalo 7 partnerjev iz šestih evropskih držav: Bolgarije, Italije, Malte, Nemčije, Slovenije (Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik FF UL) in Španije.

Kot rezultat projekta je nastal obsežen priročnik,¹ namenjen predvsem tistim, ki naj bi v posebnih tečajih – v skladu z izobraževalno metodo, ki jo je razvil projekt – izobraževali npr. zaposlene v različnih institucijah, ki so v vsakodnevnem stiku s tujci. Z idejami, ki jih priročnik prinaša, pa si bodo kot z začimbami (ang. *spices*), ki izboljšajo še tako dobre jedi, lahko pomagali tudi učitelji, ki poučujejo tuji jezik. Prav to – namreč učiteljem slovenščine kot drugega in tujega jezika ponuditi kakšno novo metodo, idejo za dejavnost, ki jo je mogoče izvesti pri jezikovnem pouku, in možnost drugačnega pristopa pri delu – je bil eden izmed dveh ključnih dejavnikov, da se je Center za slovenščino odločil za

sodelovanje v projektu. Drugi pa je bil povezan z idejo, da bi Center v prihodnje v še večji meri ponujal tudi vsebine, ki bodo priseljenim v naše okolje omogočale lažje vključevanje v slovensko družbo.

Sam priročnik je razdeljen na več delov. V prvem delu se bralec seznanj z različnimi načini in oblikami sporazumevanja (verbalno, paraverbalno, neverbalno in vizualno sporazumevanje) ter njihovimi temeljnimi značilnostmi, ki vplivajo na vsebino in kakovost posredovanih in sprejetih sporočil. Posebna pozornost je namenjena značilnostim t. i. medkulturnega sporazumevanja, to pa je prav tista oblika sporazumevanja, s katero se učitelji, ki poučujejo slovenščino kot drugi ali kot tuji jezik, najpogosteje srečujejo. Učiteljem bo zapisano lahko v pomoč pri preprečevanju ali razreševanju nesporazumov, ki nastajajo pri komunikaciji s študenti, ki so govorniki drugih jezikov in marsikdaj prihajajo tudi iz zelo različnih in drugačnih sociokulturnih okolij, kot je naše. Nadaljevanje priročnika bo morda zanimivo tudi za študente in raziskovalce, saj je po korakih predstavljena v projektu uporabljena metodologija – npr. analiza stanja na področju zakonodaje v zvezi z migranti v državah, vključenih v projekt, analiza izobraževalnih programov, namenjenih migrantom, ter analiza potreb ciljnih naslovnikov projekta, v našem primeru predvsem učiteljev, ki poučujejo slovenščino kot drugi ali tuji jezik, ter njihovih študentov. V priročniku pa se bo našlo, ob vztrajnem in natančnem pregledu, saj vsebina ni najbolj pregledno urejena (manjka npr. kazalo), še marsikaj uporabnega. Med uporabne napotke sodijo npr. navodila za zbiranje in analizo avtentičnega gradiva – v projektu SPICES npr. primerov pisnih in govornih besedil, ki nastajajo v birokratsko-institucionalnih okoljih v komunikaciji med domačimi uslužbenci in tujci. V priročniku je mogoče najti tudi navodila za transkripcijo posnetega govora s primeri v projektu nastalih transkripcij – v slovenski verziji priročnika

¹ Priročnik je v originalu nastal v angleščini, nato pa je bil preveden v jezike v projektu sodelujočih partnerjev: bolgarščino, italijanščino, nemščino, slovenščino in španščino. Pri nastanku priročnika smo s slovenske strani sodelovale Ina Ferbežar, Mihaela Knez in Nataša Pirih Svetina. Priročnik je v slovenščino prevedla Tina Malič.

so uporabljeni slovenski primeri. Navodila za transkripcijo so nastala na podlagi predlogov, ki jih je dal nemški partner v projektu in so bila za posamezne, v projektu sodelujoče jezike, zgolj prirejena.

Za učitelje bo najbolj uporaben tisti del priročnika, ki vodi in usmerja pri oblikovanju učnih paketov in konkretnih dejavnosti za delo v razredu. Sodelavci v projektu SPICES so pripravili nekaj predlogov za izvedbo učnih ur (v priročniku so npr. povzeti načrti učnih ur, izvedenih na jezikovnem tečaju z izmenjavnimi študenti v programu Erasmus na univerzah na Malti in v Baskiji, ter vzorec učne ure, izvedene z udeleženci Celoletne šole slovenskega jezika). Vzorci učnih ur, skupaj s primeri različnih konkretnih dejavnosti, katerih končni cilj je študentom, govorcem tujega

jezika oz. osebam v mobilnosti, kot so končni naslovniki poimenovani v projektu SPICES, omogočiti lažje in aktivnejše vključevanje v družbo.

Ker je priročnik nastal kot rezultat konkretnega projekta in v svoji zasnovi sledi izvedbenim fazam projekta, je na prvi pogled za nekoga, ki projekta ne pozna, morda na videz manj uporaben. Se pa v njem, kot smo poskusili nakazati v tem zapisu, da najti marsikakšno konkretno uporabno idejo – tako za raziskovalno kot tudi za pedagoško delo.

Nataša Pirih Svetina
Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
n.pirih@ff.uni-lj.si

Center za testiranje in certificiranje makedonščine kot tujega jezika (projekt Tempus MaLTeCC)

O projektu. V letu 2008 se je uspešno zaključil projekt v okviru programa Tempus *Center za testiranje in certificiranje makedonščine kot tujega jezika* (angl. ime projekta: *Macedonian Language Testing and Certifying Centre – MaLTeCC*), ki je potekal od junija 2007 do junija 2008. Pobuda zanj je prišla z Univerze Cirila in Metoda v Skopju, in sicer kot posledica dolgoletnega plodnega sodelovanja med tamkajšnjim Oddelkom za makedonščino in južnoslovanske jezike Filološke fakultete Blaže Koneski in Centrom za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Glavni cilj projekta je bil ustanoviti center za testiranje in certificiranje makedonščine kot tujega jezika in vzpostaviti celotno infrastrukturo, potrebno za njegovo delovanje. Makedonski center naj bi bil torej po svoji funkciji in deloma tudi organizaciji podoben Izpitnemu centru, enemu od programov Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik.

Partnerji in njihova vloga. Poleg omenjenih partnerjev, skopske in ljubljanske univerze, sta pri projektu sodelovala še Združenje evropskih jezikovnih testatorjev (ALTE) s sedežem v Cambridgeu in Jagelonska univerza iz Krakova. Makedonski partner je prevzel vlogo koordinatorja projekta,¹ ljubljanska univerza oz. Filozofska fakulteta pa je bila njegova nosilka.² Sodelovanje je bilo najbolj intenzivno prav med slednjima – ne le organizacijsko, temveč predvsem tudi vsebinsko. Center za slovenščino kot

¹ Na strani makedonskega partnerja so sodelovali: lekt. Gordana Aleksova, prof. dr. Lidija Arizankovska, doc. dr. Anita Dučevska, prof. dr. Tatjana Gočkova – Stojanovska (koordinatorica projekta), asist. Gjoko Nikolovski, prof. dr. Iskra Panovska Dimkova, asist. Marija Paunova, doc. dr. Stanislava Tofoska Janevska, doc. dr. Tomislav Treneski, doc. dr. Slavica Veleva, prof. dr. Katerina Veljanovska.

² Slovenskega partnerja so zastopali asist. mag. Boštjan Bajec z Oddelka za psihologijo, mag. Ina Ferbežar in doc. dr. Nataša Pirih Svetina s Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, doc. dr. Namita Subiotto z Oddelka za slavistiko. Pri organizaciji srečanj je sodelovala tudi Lidija Jesenko, prav tako s Centra za slovenščino, finančni del projekta pa sta prevzeli mag. Mirjana Petković in Nives Kolarič.